

JHS 205 Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi

Liite 2. Investointien raportointi

Versio: 1.0

Julkaistu: 12.9.2018

Voimassaoloaika: toistaiseksi

Sisällys

1 Investointierittelyt.....	2
1.1 Yleistä.....	2
1.2 Investoinnit palveluluokittain.....	2
1.3 Investointien hyödyketyypit.....	2
1.3.1 Tietokoneohjelmistot.....	3
1.3.2 Muut aineettomat hyödykkeet.....	3
1.3.3 Maa- ja vesialueiden hankinta.....	3
1.3.4 Maa- ja vesialueiden parannusinvestoinnit.....	3
1.3.5 Asuinrakennusten hankinta.....	3
1.3.6 Asuinrakennusten korjausinvestoinnit.....	3
1.3.7 Muiden rakennusten hankinta.....	3
1.3.8 Muiden rakennusten korjausinvestoinnit.....	4
1.3.9 Kiinteät rakenteet ja laitteet.....	4
1.3.10 Tietokonelaitteet.....	4
1.3.11 Viestintälaitteet.....	4
1.3.12 Kuljetusvälineet.....	4
1.3.13 Muut koneet ja kalusto.....	4
1.3.14 Muut aineelliset hyödykkeet.....	4
1.3.15 Osakkeet ja osuudet.....	4
1.3.16 Palautusjärjestelmän arvonnävero yhteensä.....	5
2 Muut investointierittelyt.....	5
2.1 Rahoitusosuudet investointimenoihin.....	5
2.2 Rakentaminen.....	5
2.3 Rakennuttaminen.....	6
2.4 Pienet hankkeet.....	6
2.4.1 Varhaiskasvatus, pienten hankkeiden menot yhteensä.....	6
2.4.2 Kirjastopalvelut, pienten hankkeiden menot yhteensä.....	7
2.4.3 Taulukon 41 (Eräitä tietoja esiopetuksen, perusopetuksen, perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen taloudesta ja toiminnasta) pienten hankkeiden erittelyt.....	7
2.5 Muut erittelyt.....	7

1 Investointierittelyt

1.1 Yleistä

Investointierittelyt kerätään koko kunnasta (kuntayhtymästä), peruskunta (kuntayhtymä) ja liikelaitokset yhdistettynä. **Investointimenot ja -tulot käsitellään samalla tavalla kuin ulkoisessa rahoituslaskelmassa.**

Investoinnit esitetään *JHS 200 -suosituksen* mukaisesti *palveluluokittain ja hyödyketyypeittäin eriteltynä*. Esimerkiksi, kun investointikohteena on uusi kirjastorakennus, investointi esitetään kirjaston palveluluokalla ja muiden (kuin asuinrakennusten) rakennusten hankintojen hyödyketyypillä. Peruskunnan (kuntayhtymän) ja liikelaitoksen investoinnit käsitellään samalla tavalla. Investointimenot ja -tulot kohdistetaan aina toiminnan luonteen mukaisille palveluille, riippumatta siitä mikä hallintokunta palvelun järjestää tai mikä organisaatioyksikkö investoinnin on tehnyt.

Lisäksi investoinneista kerätään tarkempia eräiä koko kunnan (kuntayhtymän) tasolla rakentamisesta sekä rahoitusosuuksista. Korjausrakentamisesta on erillinen tietopyyntö, jonka vaatimukset on huomioitava investointien raportointia suunniteltaessa.

Palveluluokittain ja hyödyketyypeittäin lasketut investointimenot yhteensä sekä investointihyödykkeiden luovutustulot yhteensä ovat yhtä suuret kuin kunnan (kuntayhtymän) ulkoisen rahoituslaskelman investointimenot ja investointihyödykkeiden luovutustulot. **Huom! Kunnan tai kuntayhtymän sisäisiä eli kunnan tai kuntayhtymän ja sen liikelaitoksen välisiä investointeja ei ilmoiteta.**

Investointihyödykkeiden luovutustuloista kysytään vielä niihin sisältyvät luovutusvoitot hyödyketyypeittäin.

1.2 Investoinnit palveluluokittain

Investoinnit kohdistetaan aina toiminnan luonteen mukaisille palveluille investointikohteen käyttötarkoituksen mukaan, riippumatta siitä mikä hallintokunta palvelun järjestää tai mikä organisaatioyksikkö investoinnin on tehnyt. Jos investointikohteella on useampia käyttötarkoituksia, niin se tulee jakaa eri palveluille käyttöasteen suhteessa (esimerkiksi pinta-alan).

Osakkeet ja osuudet kohdennetaan palveluille niiden luonteen mukaan. Esimerkiksi kuntayhtymäosuudet kohdistetaan kuntayhtymän toiminnan mukaan.

Rakennusten investointimenot ja -tulot kohdistetaan suoraan eri palveluille rakennuksen käyttötarkoituksen mukaan. Esimerkiksi tilakeskusten tekemiä investointeja ei kohdisteta Tila- tai vuokrauspalveluille, vaan ne tulee kohdentaa rakennuksen käyttötarkoituksen mukaan oikeille palveluille, esimerkiksi peruskoulun korjausinvestointi kuuluu palveluluokalle Perusopetus.

1.3 Investointien hyödyketyypit

Investointimenot ja -tulot eritellään hyödyketyypeittäin palveluluokkakohtaisesti.

Investointihyödykkeiden luovutustuloina esitetään todelliset luovutushinnat (= poistamaton hankintameno + luovutusvoitto - luovutustappio).

Investointihyödykkeiden luovutustuloista kysytään vielä erikseen niihin sisältyvät luovutusvoitot hyödyketyypeittäin. Luovutusvoitto tai -tappio käsitellään tuloslaskelmassa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti.

Huom! Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat kohdistetaan suoraan hyödyketyypeille.

Huom! Investointeihin saatuja rahoitusosuuksia ei sisällytetä investointituloihin investoinnit palveluluokittain -erittelyssä.

1.3.1 Tietokoneohjelmistot

Ohjelmistoihin luetaan valmiina ostetut ja tilaustyönä teetetyt tietokoneohjelmistot sekä lisenssimaksut tietokoneohjelmistoista. Ohjelmistoja, jotka sisältyvät koneiden ja laitteiden hankintahintaan, ei lueta tähän kohtaan vaan kohtaan Tietokonelaitteet.

Tietokoneohjelmistojen aktivoitavia hankintamenoja ovat tietokoneohjelmien käyttöoikeuksien, itse valmistettujen ohjelmien ja ostettujen ohjelmien hankintamenot, kun tulontuottamisaika tai vaikutusaika tuotannon tekijänä on yhtä tilikautta pitempi ja hankintamenon kerralla kuluksi kirjaamisella on olennaista vaikutusta kunnan tai kuntayhtymän tilikauden tulokseen.

1.3.2 Muut aineettomat hyödykkeet

Muiden aineettomien hyödykkeiden kuin tietokoneohjelmistojen hankintamenot kirjataan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti. Muita aineettomia hyödykkeitä ovat aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot.

Aineettomia oikeuksia ovat liikenneluvat, patentit, tekijänoikeudet yms.

Muita pitkävaikutteisia menoja voivat esimerkiksi olla aktivoitu liikearvo ja tavanomaista vuotuiskestannusta suuremmat kaavoitusmenot sekä tavanomaista suuremmat rahoitusosuudet muiden yhteisöjen pysyvien vastaavien hankintamenoihin. (Kukin organisaatio määrittelee itse, mitä ”tavanomaista suurempi” merkitsee ko. organisaatiossa - esimerkiksi suhteutettuna kokonaishankintamenoon / aikaisempiin vastaaviin rahoitusosuuksiin / organisaation kokoon tms.)

1.3.3 Maa- ja vesialueiden hankinta

Maa- ja vesialueiden hankintamenot. Maa- ja vesialueita ovat esim. maa- ja metsäalueet, rakennetut ja rakentamattomat tontit, koskitilat ja vesialueet.

1.3.4 Maa- ja vesialueiden parannusinvestoinnit

Maa- ja vesialueiden parannusinvestoinnit. Esimerkiksi maan raivauksesta, maan muokkauksesta sekä kaivojen ja kastelukuoppien rakentamisesta johtuva varojen arvon nousu, pilaantuneiden maa- ja vesialueiden kunnostuskustannukset. **Huom! Ei kunnostuksia, jotka on kirjattu pelkästään tuloslaskelmaan kuluksi.**

1.3.5 Asuinrakennusten hankinta

Asuinrakennusten hankintamenot ja uudisrakentaminen. Asuinrakennuksia ovat sellaiset talorakennukset, joiden kerrosalasta yli puolet on asumiskäytössä. Tähän ei lueta: Lastenkoteja, vanhainkoteja, hoivakoteja (tms. laitoksia) eikä myöskään palvelutaloja eikä asuntoloita tms., joissa asukkailla on yhteiset keittiö-, oleskelu- tai saniteettitilat.

1.3.6 Asuinrakennusten korjausinvestoinnit

Asuinrakennusten perusparannusinvestointimenot. Perusparantamisella tarkoitetaan vuosittaisia huoltokorjauksia perusteellisempia rakennuksen laatua nostavia korjauksia. Esimerkiksi tilojen käyttötarkoitusten muutokset, kantavien rakenteiden korjaukset, julkisivuremontit, viemäri- ja putkiremontit tai kosteus- ja homeremontit. **Huom! Ei korjauksia, jotka on kirjattu pelkästään tuloslaskelmaan kuluksi.**

1.3.7 Muiden rakennusten hankinta

Muiden kuin asuinrakennusten hankintamenot ja uudisrakentaminen. Muita rakennuksia ovat rakennukset, joiden kerrosalasta yli puolet on muussa kuin asumiskäytössä. Tähän luetaan: Lastenkodit, vanhainkodit,

JUHTA - Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta

hoivakodit ja sellaiset palvelutalot ja asuntolat, joissa asukkailla on yhteiset keittiö-, oleskelu- tai saniteettitilat.

1.3.8 Muiden rakennusten korjausinvestoinnit

Muiden kuin asuinrakennusten perusparannusinvestointimenot. Perusparantamisella tarkoitetaan vuosittaisia huoltokorjauksia perusteellisempia rakennuksen laatua nostavia korjauksia. Esimerkiksi tilojen käyttötarkoitusten muutokset, kantavien rakenteiden korjaukset, julkisivuremontit, viemäri- ja putkiremontit tai kosteus- ja homeremontit. **Huom! Ei korjauksia, jotka on kirjattu pelkästään tuloslaskelmaan kuluksi.**

1.3.9 Kiinteät rakenteet ja laitteet

Sisältää mm. maarakenteiden eli katujen, teiden, pysäköintialueiden, siltojen sekä puistojen ja virkistysalueiden hankintamenot pl. maapohjan hankintamenot, vesirakenteiden eli patojen, kanavien ja altaiden hankintamenot, johtoverkoston ja niiden laitteiden hankintamenot sekä muiden kiinteiden koneiden ja laitteiden hankintamenot, jotka eivät ole rakennuksen hankintamenoa. Myös vastaavien rakenteiden ja laitteiden perusparannusmenot. Tähän eivät kuulu viestintälaitteisiin sisällytettävät laitteet ja verkot tms.

1.3.10 Tietokonelaitteet

Aktivoidut tietokoneet, palvelimet, tietoverkkolaitteet ja tietokoneiden oheislaitteet. Tietokoneiden yhteydessä hankitut ohjelmistot sisällytetään tähän kohtaan.

1.3.11 Viestintälaitteet

Aktivoidut puhelin-, audio-, video- ja muut viestintälaitteet. Teleliikenneverkot mukaan lukien kaapeloinnit sekä muut tietoliikenneväyliin liittyvät investoinnit. Aktivoidut puhelinvaihteet, puhelimet, puhelinvastaajat, faksit ja antennit. Murto- ja palohälytysjärjestelmät. Aktivoidut televisiot, digiboksit, videot, dvd-laitteet, monitorit ja projektorit, videokamerat ja digitaalikamerat, radiovastaanottimet, vahvistimet ja kaiuttimet.

1.3.12 Kuljetusvälineet

Kuljetusvälineiden aktivoitavat hankintamenot. Kuljetusvälineitä ovat henkilö- ja tavarakuljetuksiin tarkoitetut liikennevälineet, esimerkiksi autot, perävaunut, laivat, raitiovaunut ja invalidivaunut.

1.3.13 Muut koneet ja kalusto

Muiden koneiden ja kaluston aktivoitavat hankintamenot. Muita koneita ja kalustoa ovat mm. voimakoneet, nosto- ja siirtolaitteet, maansiirtokoneet ja liikkuvat työkoneet, maa- ja metsätalouskoneet, työstökoneet, konttorikoneet, muut sähkökoneet ja -laitteet, huonekalut, soittimet ja urheiluvälineet. Lääkintäkäyttöön tarkoitetut instrumentit ja laitteet sekä mittauslaitteet. Rakennuksiin kiinteästi kuuluvia koneita ja laitteita ei lueta tähän luokkaan.

1.3.14 Muut aineelliset hyödykkeet

Muiden aineellisten hyödykkeiden hankintamenot. Muita aineellisia hyödykkeitä ovat luonnonvarat, kunnan tai kuntayhtymän omistamat arvo- ja taide-esineet sekä ns. kasvatettavat varat (esimerkiksi lypsykarja). Luonnonvaroja ovat mm. soranottoaikat, malmiesiintymät, kivilouhokset ja turvesuot.

1.3.15 Osakkeet ja osuudet

Pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluvien osakkeiden ja osuuksien hankintamenot. Esimerkiksi kunnallisia palveluja tuottavien yhteisöjen osakkeet ja osuudet, kunnan tai kuntayhtymän asiakas-, hankkija- ja rahoittajayhteisöjen osakkeet ja osuudet ja kuntayhtymien peruspääoman korotukset. Asunto-osakkeiden

JUHTA - Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta

hankinta ja myynti ilmoitetaan erikseen. **Huom! Tähän ei kohdisteta rahoitusarvopapereihin kirjattavia osakkeita ja osuuksia!**

1.3.16 Palautusjärjestelmän arvonlisävero yhteensä

Palautusjärjestelmän piiriin kuuluvat arvonlisäverot (vain verottoman toiminnan ostoihin sisältyneet arvonlisäverot). Nämä otetaan huomioon valtion ja kuntien välisessä kustannusten jaossa. Alv tulee merkitä palvelujen/hyödykkeiden loppukäyttäjille mahdollisuuksien mukaan eli alv tulee kohdistaa investoinneille oikeaan palveluluokkaan. Tähän kohdistetaan myös rakentamispalvelujen käännetty alv, jos se kuuluu palautusjärjestelmän piiriin.

2 Muut investointierittelyt

Investoinneista eritellään koko kunnan tai kuntayhtymän tasolla (ml. liikelaitokset) seuraavat erät.

2.1 Rahoitusosuudet investointimenoihin

Rahoitusosuus voi olla valtionosuutta tai muuta rahoitusosuutta (esimerkiksi kuntayhtymällä jäsenkunnan rahoitusosuus investoinnin hankintamenoon). Erittelyt tehdään koko kunnan tai kuntayhtymän tasolla vastapuolitunnisteella.

Rahoituslaskelman erä Rahoitusosuudet investointimenoihin eritellään seuraaviin alaeriin:

- valtiolta
- maakunnilta
- kunnilta ja kuntayhtymiltä
- Euroopan Unionilta
- muilta.

2.2 Rakentaminen

Maa- ja vesialueista sekä asuinrakennuksista, muista rakennuksista ja muista investointihyödykkeistä investointimenot eritellään omajohtoiseen rakentamiseen sekä rakennuttamiseen. Erittelyt tehdään koko kunnan tai kuntayhtymän tasolla, peruskunta (kuntayhtymä) ja liikelaitokset yhdistettynä. Sisällytetään kaikki taseeseen aktivoitu rakentaminen (uudis- ja korjausrakentaminen ym.). Valmiina ostettuja pysyvien vastaavien hyödykkeitä ei ilmoiteta investointierittelyssä, elleivät ne liity suoraan omajohtoiseen rakentamiseen.

Omajohtoinen rakentaminen yhteensä (A+B+C+D+E)

Omajohtoisella rakentamisella tarkoitetaan aktivoitavien pysyvien vastaavien hankinnassa sellaista rakennustoimintaa, jossa kunta tai kuntayhtymä kantaa kokonaisvastuun rakentamisesta. Kunta tai kuntayhtymä maksaa tällöin muun muassa työntekijöitten palkat sosiaalikulunnuksineen eli toimii työnantajana yleensä pääosalle työntekijöitä. Sivu- ja alaurakat (esimerkiksi vesijohtotyöt, maalaustyöt) saatetaan teettää eri yrityksillä, mutta nämä vastaavat vain omasta osaurakastaan.

Omajohtoinen rakentaminen eritellään kokonaisuudessaan seuraavasti:

- A. Asuinrakennukset
- B. Muut rakennukset
- C. Maa- ja vesialueet

JUHTA - Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta

D. Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä

E. Muut investointihyödykkeet yhteensä

Nämä jaetaan vielä menolajiryhmiin:

- henkilöstömenot
- palvelut
- aineet, tarvikkeet ja tavarat
- muut menot.

Muut investointihyödykkeet -ryhmässä käsitellään myös esimerkiksi aktivoitavan tietojärjestelmäprojektin kustannukset, kun se rakennetaan omana työnä. Osaurakat kuuluvat menolajiryhmään *Palvelujen ostot*.

2.3 Rakennuttaminen

Rakennuttamisella tarkoitetaan sellaista rakentamista, jossa kunta tai kuntayhtymä teettää rakennushankkeen ulkopuolisilla urakoitsijoilla joko kokonaisurakkana tai jaettuina urakoina. Kunta tai kuntayhtymä vastaanottaa rakennuksen sen valmistuttua eikä toimi työnantajana rakentamisen aikana. Valmiina ostettuja pysyvien vastaavien hyödykkeitä ei ilmoiteta investointierittelyssä, elleivät ne liity suoraan rakennuttamiseen.

Rakennuttaminen eritellään kokonaisuudessaan seuraavasti:

A. Asuinrakennukset

B. Muut rakennukset

C. Maa- ja vesialueet

D. Kiinteät rakenteet ja laitteet

E. Muut investointihyödykkeet.

2.4 Pienet hankkeet

Pienet hankkeet ovat rahoituslaskelman investointimenoihin sisältyviä alla kuvattujen määritelmien ehdot täyttäviä investointeja.

2.4.1 Varhaiskasvatus, pienten hankkeiden menot yhteensä

Investointeihin sisältyvät ns. pienet hankkeet, jotka alittavat *sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain (733/1992) 20 §:ssä* perustamishankkeelle säädetyn euromäärän (300.000 euroa). Ilmoita pieniin hankkeisiin kaikki tilivuoden pienet hankkeet varhaiskasvatuksessa yhteensä. Raja on hankekohtainen.

Varhaiskasvatukseen ei lueta esiopetusta eikä *perusopetuslain (628/1998)* edellytykset täyttävää koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa.

2.4.2 Kirjastopalvelut, pienten hankkeiden menot yhteensä

Investointeihin sisältyvät valtioneuvoston asetuksella säädetyn euromäärän alittavat ns. pienet hankkeet (kirjastojen hankekohtainen raja ilman arvonlisävero on 400.000 euroa *RahA 1766/2009*), joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtionosuutta.

Pienten hankkeiden menoihin ei lueta mukaan ostoihin sisältyneitä palautusjärjestelmän piiriin kuuluvia arvonlisäveroja.

2.4.3 Taulukon 41 (Eräitä tietoja esiopetuksen, perusopetuksen, perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen taloudesta ja toiminnasta) pienten hankkeiden erittelyt

Esiopetus, pienten hankkeiden menot yhteensä

Esiopetuksesta kerätään erikseen tieto esiopetuksen investointeihin sisältyvistä valtioneuvoston asetuksella säädetyn euromäärän (*RahA 1766/2009*, 400 000 euroa ilman alv) alittavista pienistä hankkeista, joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtionavustusta. Ilmoita pieniin hankkeisiin kaikki tilivuoden esiopetuksen pienet hankkeet yhteensä. Raja on hankekohtainen.

Perusopetus, pienten hankkeiden menot yhteensä

Perusopetuksesta kerätään erikseen tieto perusopetuksen investointeihin sisältyvistä valtioneuvoston asetuksella säädetyn euromäärän (*RahA 1766/2009*, 400 000 euroa ilman alv) alittavista pienistä hankkeista, joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtionavustusta. Ilmoita pieniin hankkeisiin kaikki tilivuoden perusopetuksen pienet hankkeet yhteensä (pl. aamu- ja iltapäivätoiminta). Raja on hankekohtainen.

Lukiokoulutus, pienten hankkeiden menot yhteensä

Lukiokoulutuksesta kerätään erikseen tieto lukiokoulutuksen investointeihin sisältyvistä valtioneuvoston asetuksella säädetyn euromäärän (*RahA 1766/2009*, 400 000 euroa ilman alv) alittavista pienistä hankkeista, joihin ei ole saatu erillistä perustamishankkeen valtionavustusta. Ilmoita pieniin hankkeisiin kaikki tilivuoden lukiokoulutuksen pienet hankkeet. Raja on hankekohtainen.

2.5 Muut erittelyt

Osakkeet ja osuudet, investointimenojen erittely:

Asunto-osakkeiden hankinta

Osakkeet ja osuudet, investointitulojen erittely:

Asunto-osakkeiden luovutus